

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Se adresseliste

Tidl. ref.

Vår ref.

Dato

2014/01056-9/FD II 5/SIH/051.1

23 MAI 2014

HØRING - FORSLAG TIL LOV OM UNDERSØKELSER AV ULYKKER OG HENDELSER I FORSVARET

Forsvarsdepartementet sender med dette på høring forslag til lov om undersøkelser av ulykker og hendelser i Forsvaret (forsvarsundersøkelsesloven). Loven er ment å erstatte nåværende Kgl. res av 6. januar 1995 om *Regler om tiltak og undersøkelser mv. ved ulykker og hendelser i Forsvaret*.

Lovforslaget regulerer fremgangsmåten ved undersøkelser av ulykker eller hendelser der Forsvaret er involvert. Hensikten med undersøkelsene er ikke å plassere skyld eller ansvar. Formålet er å klarlegge hendelsesforløpet og søke å avdekke de bakenforliggende årsakene til ulykken eller hendelsen som har funnet sted, for slik å innhente viktig erfaringsmaterieell som kan bedre sikkerheten i Forsvaret.

En fullstendig gjennomgang og oppdatering av gjeldende forskrift har vært etterspurt fra en rekke hold i Forsvaret. Det har dessuten funnet sted en vesentlig utvikling og modernisering innen av ulykkesforebyggende undersøkelsesarbeid både internasjonalt og nasjonalt. Med dette som utgangspunkt har departementet foretatt en fullstendig revisjon av regelverket, der særlig to aspekter har stått sentralt. For det første har prinsippet om «åpen rapporteringskultur» («just culture») vært en viktig premissleverandør i utredningsarbeidet. Med utgangspunkt i dette prinsippet gir lovforslaget insentiver til at undersøkelsesmyndigheten skal kunne motta flest mulig opplysninger om det som har skjedd. Tekniske feil vil i de fleste tilfeller være langt enklere å avdekke enn menneskelig svikt. Men dersom de som forklarer seg for undersøkelseskommissjonen frykter å bli møtt med sanksjoner dersom de innrømmer egne feil, vil mange trolig velge taushet fremfor åpenhet for kommissjonen.

Departementet foreslår derfor å innføre en forklaringsplikt overfor undersøkelseskommissjonen, kombinert med et vern mot at opplysninger som gis etter forklaringsplikten kan brukes som bevis i en senere straffesak mot vedkommende eller som grunnlag for nærmere bestemte sanksjoner fra arbeidsgiver. Til sammenligning bygger de sivile transportlovene, hvor Statens havarikommisjon for transport er undersøkelsesmyndighet, i stor grad på samme løsninger og prinsipper. En ubetinget plikt til å måtte forklare seg for undersøkelseskommissjonen vil utgjøre et inngrep i borgernes rettssfære, og må derfor vedtas i lovs form. Av hensyn til sammenhengen i regelverket har departementet funnet det hensiktsmessig å samle hele regelverket i lovs form.

Det andre sentrale aspektet i revisjonen av regelverket har vært å innføre regler som i større grad bidrar til å profesjonalisere undersøkelsesarbeidet i Forsvaret. Dagens forskrift er fragmentarisk og gir tidvis rom for tolkningstvil. Departementet har i lovforslaget søkt å rydde opp i dette, og ønsker å legge til rette for et profesjonelt og effektivt undersøkelsesarbeid. I forlengelsen av dette foreslår departementet at det opprettes en egen enhet, Forsvarets havarikommisjon (FHK), som skal være særskilt dedikert til undersøkelsesarbeid.

I høringsnotatet foretas en tematisk gjennomgang og drøftelse av lovforslagets innhold. Bakgrunn for revisjonen og forholdet til annen lovgivning gjennomgås, i tillegg til at det redegjøres for rettstilstanden i enkelte andre nordiske land. Lovens formål og anvendelsesområde, alternative modeller for organisering av undersøkelsesarbeidet og virkemidler for å sikre at undersøkelsesmyndigheten mottar flest mulig opplysninger behandles i forholdsvis detalj. Øvrige saksbehandlingsregler slik som rettigheter for pårørende og andre som saken angår og dokumentoffentlighet drøftes også.

Høringsnotatet og lovforslaget er tilgjengelig på

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fd/dok/hoeringer.html?id=1886>

Departementet ber om høringsinstansenes syn på forslagene innen

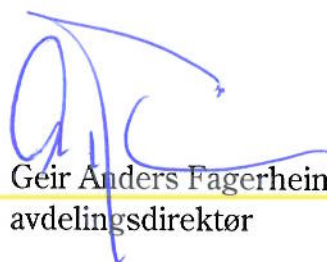
1. september 2014. Høringsuttalelser sendes per post til Forsvarsdepartementet, Avdeling for sikkerhetspolitikk, Pb 8126 Dep, 0032 Oslo og bes merket «201401056». I tillegg bes det om at hørings svar sendes elektronisk til e-post sih@fd.dep.no

Departementet ber høringsinstansene vurdere om det er behov for å forelegge høringsbrevet for eventuelle underliggende instanser som ikke er oppført på listen over høringsinstanser.

Med hilsen

Henning Vaglum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Geir Anders Fagerheim
avdelingsdirektør

HØRINGSINSTANSER

Departementene

Høyesterett

Lagmannsrettene

Bergen tingrett

Fosen tingrett

Oslo tingrett

Salten tingrett

Senja tingrett

Sør-Østerdal tingrett

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Domstolsadministrasjonen

Forsvarsstaben

Generaladvokaten

Luftfartstilsynet

Politidirektoratet

Regjeringsadvokaten

Sivilombudsmannen

Statsadvokatene

Sjøfartsdirektoratet

Statens havarikommisjon for transport

Statens jernbanetilsyn

Stortingets ombudsmann for Forsvaret

Vegtilsynet

Akademikerne

Befalets fellesorganisasjon

Den norske advokatforening

Den norske dommerforening

Forsvarsbygg

Forsvarets forskningsinstitutt

Hovedredningssentralene for Sør-Norge og Nord-Norge

Institutt for forsvarsstudier

Juridisk fakultet Universitetet i Bergen

Juridisk fakultet Universitetet i Oslo

Juridisk fakultet Universitetet i Tromsø

Krigsskoleutdannede offiserers landsforening

Kriminalpolitisenralen

Landsorganisasjonen i Norge

Landsutvalget for Tillitsvalgte i Forsvaret

Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Norges forsvarsforening
Norges juristforbund
Norsk militærjuridisk forening
Norges offisersforbund
Norges reserveoffiserers forbund
Norsk tjenestemannslag
Norwegian
Næringslivets hovedorganisasjon
Personellforbundet
Politihøyskolen
SAS Norge
Widerøe's Flyveselskap AS
Yrkesorganisasjonenes sentralforbund
